

46
22

283
821

—
—
—
289

284
~~234~~
~~226~~
283
—
22

३
२३५

श्रीशिवसहस्रनाम

संपादक—
गौरीशङ्कर गनेड़ीवाला

प्रकाशक—
भक्ति-ग्रन्थमाला कार्यालय,
छपरा ।

मकरसंक्रान्ति, १९९०

मूल्य =)

मुद्रक—सहादुरराम,
हितैषी प्रिंटिंग वर्क्स, नीचीबाग, बनारस सिटी ।

उपक्रम

सहस्र नाम शिव को जपै, करिकै शिव को ध्यान ।

गौरीशंकर सोउ नर, पावै पद-निर्वाण ॥

भगवान् शंकर के 'सहस्रनाम' के पाठ का भी बड़ा माहात्म्य कहा गया है । श्रीकृष्णजी ने इसका पाठ किया था और इसका रहस्य मुनियों से कहा था । इसके सम्बन्ध में जो कथा दी हुई है उसका सारांश इस प्रकार है—

एक बार सब मुनि लोग द्वारका को देखने के लिये गये । श्रीकृष्णजी ने विधिपूर्वक उनकी पूजा की और आशीर्वाद पाया । इसके अनन्तर मुनियों के पूछने पर उन्होंने भूमि का भार हटाने वाला लोक-मंगलकारी चरित सुनाया । उन्होंने स्नान करके विधिवत् भगवान् शंकर की पूजा की । तत्पश्चात् उन्होंने भुक्ति एवं मुक्ति देनेवाले शिवसहस्रनाम का जप किया । श्रीकृष्ण का यह कृत्य देखकर सब मुनि आश्चर्यचकित हो गये । तब मारकण्डेयजी ने श्रीकृष्णजी से पूछा कि आप तो सब संसार के स्वामी हैं आपने भगवान् शिव की पूजा क्यों कर की ।

श्रीकृष्णजी ने कहा कि आपको साधुवाद है, आपने बहुत अच्छा प्रश्न किया है। यद्यपि आप लोगों को कोई वाइ अज्ञात नहीं है फिर भी मैं आप लोगों को इसका रहस्य बतलाता हूँ। सावधान होकर सुनिये। भगवान् शंकर त्रिगुणों से परे, सब देवों के देव, सब कारणों के कारण ही हमारे मूल हैं। तीनों लोकों में उनके अतिरिक्त कोई देवता नहीं है। भगवान् शंकर सब कुछ जानते हैं, वे सबमें निवास करते हैं। वेदान्त में उन्हीं का वर्णन होता है। सब मुनि उन्हीं का ध्यान करते हैं। उन्हीं महादेवजी में मेरी और ब्रह्मा दोनों की भक्ति है। वे परब्रह्म हैं, परात्पर हैं, चिन्मय हैं। आदि काल में उन्हीं की इच्छा से संसार की उत्पत्ति, स्थिति और अन्त होता है। उन्हीं के बाँप भाग से मैं विष्णु रूप में उत्पन्न हुआ। उन्होंने अपने दाहिने अंग से ब्रह्मा की उत्पत्ति की और मध्य भाग से रुद्रजी उत्पन्न हुए। उन तीनों ने श्रीशिवजी से कहा कि हे वत्स, तुम लोग तप करो। तब उन्हें प्रणाम करके उन ब्रह्मा, विष्णु और महेश्वर ने उनसे कहा कि हे परमेश्वर, हम लोग किस प्रकार तप करें, हमें आप संपूर्ण बातें बताइये। तब शिवजी बोले कि तुम लोग मन, वचन और शरीर से ध्यान, पूजा और जप द्वारा काम-क्रोधादि से रहित होकर तप करो। तब उन्होंने कहा कि हे शम्भो, आपने जो कुछ कहा वह बड़ा दुर्ज्ञेय है। इसलिये कोई सीधा एवं सरल उपाय बतलाइये। तब शिवजी ने कहा कि तुम लोग हमारे सहस्रनाम का जप

करो । अब हम तुम्हें उसका विधान बतलाते हैं, वह भी सुनो ।
 इसके पढ़ने और सुनने से तुरत अमोघ मुक्ति मिलती है । ब्रह्म-
 सच्चर्य के साथ स्नान करके उज्ज्वल वस्त्र पहनकर, जितेन्द्रिय
 होकर मेरा ध्यान करे । भस्म धारण करे, मौन होकर और
 पद्मासन लगाकर जटामुकुटमण्डित कल्याणकारी शिव का
 पार्वती सहित ध्यान करे (२६-३६) । फिर रक्षा के लिये
 दिग्बन्ध और न्यासादि करे (४० से ५३ तक) और साक्षात्
 शम्भु रूप बन जाय । फिर 'नमो हिरण्यवाहवे' इस मन्त्र को
 भक्तिपूर्वक पढ़े (५४ से ५६ तक) । फिर 'सद्योजातादि' मंत्रों
 के द्वारा शिवजी को नमस्कार करे (६० से ६१ तक) । तब
 इस सहस्रनाम का पाठ करे । यह सहस्रनाम सब पातकों का
 नाश करनेवाला और सब लोक के लिये मंगलदायी है ।

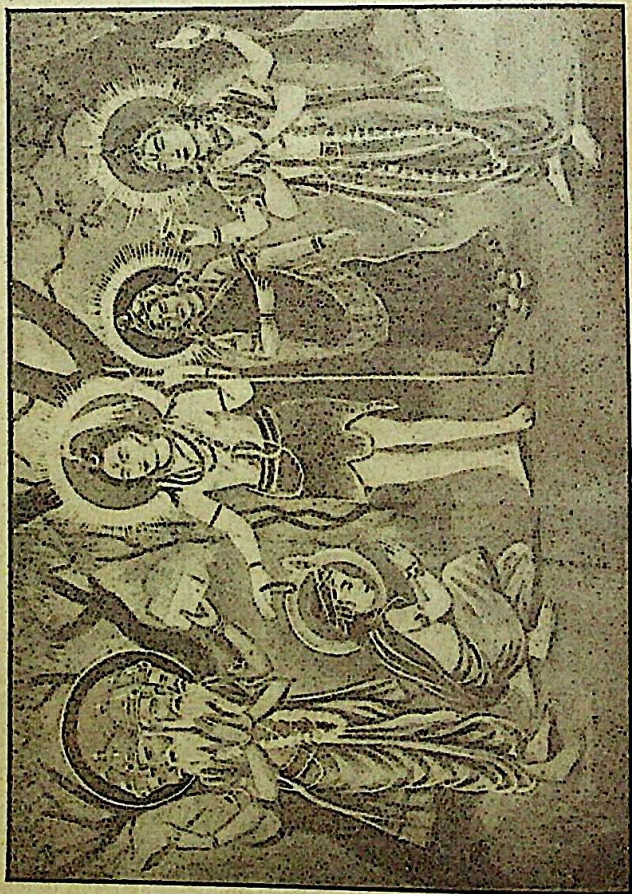
मकर-संक्रान्ति, १९९०

भक्ति-ग्रन्थमाला कार्यालय,
 छपरा ।

} गौरीशङ्कर गनेड़ीवाला
)

श्रीकृष्णजी द्वापय शिवस्तुति तथा वरदान-लाम

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ नमः शिवाय ।

श्रीशिवसहस्रनाम

व्यास उवाच—

एकदा मुनयः सर्वे द्वारकां द्रष्टुमागताः ।
वासुदेवं च सोत्करुषाः कृष्णदर्शनलालसाः ॥ १ ॥
ततस्तु भगवान् प्रीतः पूजां चक्रे यथाविधि ।
तेषामाशीस्ततो गृह्य बहुमानपुरःसरम् ॥ २ ॥
तैः पृष्टः कथयामास कुमारप्रभृतं च यत् ।
चरितं भूमिभारत्नं लोकानन्दकरं परम् ॥ ३ ॥
मार्कण्डेयमुखाः सर्वे माध्याह्निकक्रियोत्थिताः ।
कृष्णः स्नानमथो चक्रे मृदाक्षतकुशादिभिः ॥ ४ ॥
सूर्योपस्थानसन्ध्यां च स्मृतिधर्ममनुस्मरन् ।
शिवपूजां ततः कृष्णो गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥ ५ ॥
चकार विधिवद्भक्त्या नमस्कारयुतां शुभाम् ।
जय शङ्कर सोमेश रक्ष रक्षेति चाब्रवीत् ॥ ६ ॥
जजाप शिवसाहस्रं भुक्तिमुक्तिप्रदं विभोः ।
अनन्यमानसः शान्तः पद्मासनपरः शुचिः ॥ ७ ॥

ततस्ते विस्मयापन्ना दृष्ट्वा कृष्णविचेष्टितम् ।
मार्कण्डेयोऽवदत्कृष्णं बहुशो मुनिपुङ्गवः ॥ ८ ॥

मार्कण्डेय उवाच—

त्वं विष्णुः कमलाकान्तः परमात्मा जगद्गुरुः ।
तव पूज्यः कथं शम्भुरेतत्सर्वं वदस्व मे ॥ ९ ॥

व्यास उवाच—

अथ ते मुनयः सर्वे मार्कण्डेयं समर्चयन् ।
वचोभिर्वासुदेवस्य पृष्टं साधु त्वयेति च ॥ १० ॥

श्रीकृष्ण उवाच—

साधु साधु मुने पृष्टं हिताय सकलस्य च ।
अज्ञातं तव नास्त्येव तथापि च वदाम्यहम् ॥ ११ ॥
दैवतं सर्वदेवानां सर्वकारणकारणम् ।
ज्योतिर्यत्परमानन्दं सावधानमतिः शृणु ॥ १२ ॥
विश्वसाधनमीशानं गुणातीतमजं परम् ।
जगतस्तस्थुषो ह्यात्मा मम मूलं महामुने ॥ १३ ॥
यो देवः सर्वदेवानां ध्येयः पूज्यः सदाशिवः ।
स शिवः स महादेवः शङ्करश्च निरञ्जनः ॥ १४ ॥
तस्मान्नान्यपरो देवस्त्रिषु लोकेषु विद्यते ।
सर्वज्ञः सर्वगः शम्भुः सर्वात्मा सर्वतोमुखः ॥ १५ ॥
पठ्यते सर्ववेदान्ते सिद्धान्ते यो मुनीश्वरैः ।
तस्मिन्भक्तिर्महादेवे मम धातुश्च निर्मला ॥ १६ ॥

महेशः परमं ब्रह्म शान्तः सूक्ष्मः परात्परः ।
 सर्वान्तरः सर्वसाक्षी चिन्मयस्तमसः परः ॥ १७ ॥
 निर्विकल्पो निराभासो निःसङ्गो निरुपद्रवः ।
 निर्लेपः पुरुषाध्यक्षो महापुरुष ईश्वरः ॥ १८ ॥
 तस्य चेच्छामवत्पूर्वं जगस्थित्यन्तकारिणी ।
 वामाङ्गादभवत्तस्य सोऽहं विष्णुरिति स्मृतः ॥ १९ ॥
 जनयामास धातारं दक्षिणाङ्गात्सदाशिवः ।
 मध्यतो रुद्रमीशानं कालात्मा परमेश्वरः ॥ २० ॥
 तपस्तपन्तु भो वत्सा अब्रवीदिति ताञ्छिवः ।
 ततस्ते शिवात्मानं प्रोचुः संयतमानसाः ॥ २१ ॥
 स्तुत्वा तु विविधैः स्तोत्रैः प्रणम्य च पुनः पुनः ।

ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऊचुः—

तपः केन प्रकारेण कर्तव्यं परमेश्वर ॥ २२ ॥
 ब्रूहि सर्वमशेषेण स्वात्मानं वेत्सि नापरः ।

शिव उवाच—

कायेन मनसा वाचा ध्यानपूजाजपादिभिः ॥ २३ ॥
 कामक्रोधादिरहितं तपः कुर्वन्तु भो सुराः ।

देवा ऊचुः—

त्वया यत्कथितं शम्भो दुर्ज्ञेयमजितात्मभिः । २४
 सौम्योपायमतो ब्रह्मन् वद कारुण्यवारिधे ।

शिव उवाच—

सहस्रनामसद्विद्यां जपन्तु मम सुव्रताः ॥ २५ ॥
 यया संसारमग्नानां मुक्तिर्भवति शाश्वती ।
 शृण्वन्तु तद्विधानंहि महापातकनाशनम् ॥ २६ ॥
 पठतां शृण्वतां सद्यो मुक्तिः स्यादनपायिनी ।
 ब्रह्मचारी कृतस्नानः शुक्लवासा जितेन्द्रियः ॥ २७ ॥
 भस्मधारी मुनिर्मौनी पद्मासनसमन्वितः ।
 ध्यात्वा मां सकलाधीशं निराकारं मुनीश्वरम् ॥ २८ ॥
 पार्वतीसहितं शर्वं जटामुकुटमण्डितम् ।
 वसानं चर्म वैयाघ्रं चन्द्रार्द्धकृतशेखरम् ॥ २९ ॥
 त्र्यम्बकं वृषभारूढं कृत्तिवाससमुज्ज्वलम् ।
 सुरार्चितपदद्वन्द्वं दिव्यभोगं सुसुन्दरम् ॥ ३० ॥
 विभ्राणं सुप्रसन्नं च कुठारे च वराभयान् ।
 दुर्द्धपं कमलासीनं नागयन्त्रोपवीतिनम् ॥ ३१ ॥
 विश्वकायं चिदानन्दं शुद्धमक्षरमव्ययम् ।
 सहस्रशिरसं शम्भुमनन्तकरसंयुतम् ॥ ३२ ॥
 सहस्रचरणं दिव्यं सोमसूर्याग्निलोचनम् ।
 जगद्योनिमजं ब्रह्मशिवमाद्यं सनातनम् ॥ ३३ ॥
 दंष्ट्राकरालदुष्प्रेक्ष्यं सूर्यकौटिसमप्रभम् ।
 निशाकरकराकारं भेषजं भवरोगिणाम् ॥ ३४ ॥
 पिनाकिनं विशालाक्षं पशूनां पतिमीश्वरम् ।
 कालात्मानं कालकालं देदेवं महेश्वरम् ॥ ३५ ॥

ज्ञानवैराग्यसम्पन्नं योगानन्दमयं परम् ।
 शाश्वतैश्वर्यसम्पन्नं महायोगीश्वरेश्वरम् ॥ ३६ ॥
 समस्तशक्तिसंयुक्तं पुण्यकायं दुरासदम् ।
 तारकं ब्रह्मसम्पूर्णमणीयांसं महत्तमम् ॥ ३७ ॥
 यतीनां परमं ब्रह्म यतीनां तपसः फलम् ॥
 संयमिहृत्समासीनं तपस्विजनसम्पदम् ॥ ३८ ॥
 विधीन्द्रविष्णुनमितं मुनिसिद्धनिषेवितम् ।
 महादेवं महात्मान देवानामपि दैवतम् ॥ ३९ ॥
 शान्तं पवित्रमोङ्कारं ज्योतिषां ज्योतिरुत्तमम् ।
 शङ्करो मे शिरः पातु ललारं भाललोचनः ॥ ४० ॥
 विश्वचक्षुर्दशौ पातु रुद्रो मम भ्रुवावपि ।
 गण्डौ पातु महेशानः श्रुतौ रक्षतु पूर्वजः ॥ ४१ ॥
 कपोलौ मे महादेवः पातु नासां सदाशिवः ।
 मुखं पातु हविर्भोक्ता श्रोत्रौ पातु महेश्वरः ॥ ४२ ॥
 दन्तान् रक्षतु देवेन्द्रस्तालु सोमकलाधरः ।
 रसनं परमानन्दः पातु गल्लौ शिवाप्रियः ॥ ४३ ॥
 चिबुकं पातु मे शम्भु श्मश्रून् शत्रुविनाशकः ।
 कूर्चं पातु भवः कण्ठं नीलकण्ठोऽवतु ध्रुवम् ॥ ४४ ॥
 स्कन्धौ स्कन्धपतिर्बाहुं बहुहस्तधरः सदा ।
 उपबाहुं महावीर्यः करौ विबुधसत्तमः ॥ ४५ ॥
 अंगुलीः पातु पञ्चास्यः पर्वाणि च सहस्रपात् ।
 हृदयं पातु सर्वात्मा स्तनौ पातु पितामहः ॥ ४६ ॥

उदरं हुतभुक्पातु मध्यं मे मध्यमेश्वरः ।
 कुक्षौ पातु भवानीशः पृष्ठं पातु कुलेश्वरः ॥ ४७ ॥
 प्राणान्मे प्राणदः पातु नाभिं भीमः कटिं विभुः ।
 सक्थिनी पातु मे भर्गो जातुनी जनकाधिपः ॥ ४८ ॥
 जंघे पुररिपुः पातु चरणौ भवनाशनः ।
 शरीरं पातु मे शर्वो बाह्यमाभ्यन्तरं शिवः ॥ ४९ ॥
 इन्द्रियाणि हरः पातु सर्वत्र जयवर्द्धनः ।
 पूर्वं पातु मूढः पातु दक्षिणे यमसूदनः ॥ ५० ॥
 वायव्यां सलिलाधीश उदीच्यां मे महीधरः ।
 ईशान्यां पातु भूतेश आग्नेय्यां रविलोचनः ॥ ५१ ॥
 नैऋत्यां भूतभृत्पातु वायव्यां बलवर्द्धनः ।
 ऊर्ध्वं पातु मखद्वेषी अधः संसारनाशनः ॥ ५२ ॥
 सर्वतः सुखदः पातु बुद्धिं पातु सुलोचनः ।
 एवं न्यासादिकं कृत्वा साक्षाच्छंभुमयो भवेत् ॥ ५३ ॥
 नमो हिरण्यवाहव इति पठेन्मन्त्रं तु भक्तितः ।
 नमो हिरण्यवाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय ।
 हिरण्यपतयेऽम्बिकापतये उमापतये पशुपतये नमो नमः ॥ ५४ ॥

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः ।
 भवे भवेनातिभवे भवस्व मां भवोद्भवाय नमः ॥ ५५ ॥
 वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो
 रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरण्याय नमो

बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमः

सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥ ५६ ॥

अघोरेभ्योऽथघोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ।

सर्वेभ्यः सर्वशर्वेभ्यो नमस्तेऽस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥ ५७ ॥

ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि ।

तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ ५८ ॥

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्मा-
धिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदा-
शिवोम् ॥ ५९ ॥

सद्योजातादिभिर्मन्त्रैर्नमस्कुर्यात्सदाशिवम् ।

ततः सहस्रनामेदं पठितव्यं मुमुक्षुभिः ॥ ६० ॥

सर्वकार्यकरं पुण्यं महापातकनाशनम् ।

सर्वगुह्यतमं दिव्यं सर्वलोकहितप्रदम् ॥ ६१ ॥

मन्त्राणां परमं मन्त्रं भवदुःखघट्टमिहत् ॥

अथ षडक्षरषडङ्गन्यासः

ॐ नमः शम्भवाय च हृदयाय नमः ।

ॐ नमो भवाय च शिरसे स्वाहा ।

ॐ नमः शङ्कराय च शिखायै वषट् ।

ॐ नमो मयस्करायः च कवचाय हुं ।

ॐ नमः शिवाय च नेत्रत्रयाय वौषट् ।

ॐ नमः शिवतराय च अस्त्राय फट् ॥

नमोऽस्तु स्थाणुरूपाय ज्योतिर्लिङ्गासृतात्मने ।

चतुर्भुजवपुःस्थाय भूषिताङ्गाय शम्भवे ॥

ॐ अस्य श्रीवेदसाराख्यपरमदिव्यशिवसहस्रनामस्तोत्रं
मन्त्रस्य नारायण ऋषिरनुष्टुप्छन्दः सदाशिवो देवता । ॐ नमः
इति बीजम् । शिवायेति शक्तिः । चैतन्यमिति कीलकम् ।
सदाशिवप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ॥

ॐ कोटिसूर्यप्रतीकाशं त्रिनेत्रं चन्द्रशेखरम् ।

शूलटङ्कगदाचक्रकुन्तपाशधरं विशुम् ॥

ॐ नमः पराय देवाय शङ्कराय महात्मने ।

कामिने नीलकण्ठाय निर्म्मलाय कपर्दिने ॥ १ ॥

निर्विकल्पाय शान्ताय निरहङ्कारिणे नमः ।

अनर्घ्याय विशालाय शालहस्ताय ते नमः ॥ २ ॥

निरञ्जनाय शर्वाय निःशङ्काय परात्मने ।

नमः शिवाय भर्गाय गुणातीताय वेधसे ॥ ३ ॥

महादेवाय पीताय पार्वतोपतये नमः ।

कैवल्याय महेशाय विशुद्धाय बुधात्मने ॥ ४ ॥

कैवल्याय सुधेशाय निस्पृहाय स्वरूपिणे ।

नमः सोमाय भूपाय कालायामिततेजसे ॥ ५ ॥

अजराय जगत्पित्रे जनकाय पिनाकिने ।

निराधाराय सिंहाय मायातीताय ते नमः ॥ ६ ॥

बीजाय सर्वभूताय पशूनां पतये नमः ।
 पुरन्दराय भद्राय पुरुषाय महीयसे ॥ ७ ॥
 महासन्तोषरूपाय ज्ञानिने शुद्धबुद्धये ।
 बुद्धाय बहुरूपाय ताराय परमात्मने ॥ ८ ॥
 पूर्वजाय सुरेशाय ब्रह्मणेऽनन्तमूर्तये ।
 निरञ्जराय सूक्ष्माय कैलासपतये नमः ॥ ९ ॥
 निरामयाय कान्ताय निराकाराय ते नमः ।
 सकलात्मस्वरूपाय सोहंऽतत्त्वाय ते नमः ।
 निरालम्बाय नित्याय नित्यायाः पतये नमः ॥ १० ॥
 आत्मारामाय भव्याय पूज्याय परमेष्ठिने ।
 विकर्तनाय भीमाय शम्भवे विश्वरूपिणे ॥ ११ ॥
 हंसाय हंसनाथाय प्रसिद्धाय नमो नमः ।
 परात्पराय रुद्राय भवायालङ्घ्यशक्तये ॥ १२ ॥
 इन्द्रहन्त्रे निधोशाय कालहन्त्रे मनस्विने ।
 विश्वमात्रे जगद्धात्रे जगन्नेत्रे नमो नमः ॥ १३ ॥
 जटिलाय विरागाय पवित्राय मृडाय च ।
 निरवद्याय धीराय निरातङ्काय ते नमः ।
 नादाय रविनेत्राय व्योमकेशाय ते नमः ॥ १४ ॥
 चतुर्भोगाय साराय योगिनेऽनन्तमायिने ।
 धर्मिष्ठाय वरिष्ठाय पुरत्रयविघातिने ॥ १५ ॥

गरिष्ठाय गिरीशाय वरदाय नमो नमः ।
 व्याघ्रचर्माम्बरायाथ दिशावस्त्राय ते नमः ॥ १६ ॥
 परमार्थाय मात्राय प्रमथाय स्वचक्षुषे ।
 आद्याय शूलहस्ताय शितिकण्ठाय तेजसे ॥ १७ ॥
 उग्राय वामदेवाय श्रीकण्ठाय च ते नमः ।
 विश्वेश्वराय सूर्याय गौरीशाय वराय च ॥ १८ ॥
 मृत्युञ्जयाय वीराय वीरभद्राय ते नमः ।
 कामनाशाय गुरवे मुक्तिनाथाय ते नमः ॥ १९ ॥
 विरूपाक्षाय विधये वह्निनेत्राय ते नमः ।
 जालन्धरशिरश्छेदने हविषे हितकारिणे ॥ २० ॥
 महाकालाय वैद्याय घुसृणेशाय ते नमः ।
 नम ओङ्काररूपाय सोमनाथाय ते नमः ॥ २१ ॥
 रामेश्वराय शुचये भीमेशाय नमो नमः ।
 त्र्यम्बकाय निरीहाय केदाराय नमो नमः ॥ २२ ॥
 गङ्गाधराय कवये नागनाथाय ते नमः ।
 भस्मप्रियाय महसे रश्मीशाय नमो नमः ॥ २३ ॥
 पूर्णाय भूतपतये सर्वज्ञाय दयालवे ।
 धर्माय धनदेशाय गजचर्माम्बराय च ॥ २४ ॥
 भालनेत्राय यज्ञाय श्रीशैलपतये नमः ।
 कृशानुरेतसे नीललोहिताय नमो नमः ॥ २५ ॥

अन्धकासुरहन्त्रे च पावनाय बलाय च ।
 चैतन्याय त्रिनेत्राय दक्षनाशकराय च ॥ २६ ॥
 नमः सहस्रशिरसे जयरूपाय ते नमः ।
 सहस्रचरणायाथ योगिहृत्कञ्जवासिने ॥ २७ ॥
 सद्योजाताय बन्धाय सर्वदेवमयाय च ।
 आमोदाय प्रगल्भाय गायत्रीवल्लभाय च ॥ २८ ॥
 व्योमाकाराय विप्राय नमो विप्रप्रियाय च ।
 अघोराय सुवेशाय श्वेतरूपाय ते नमः ॥ २९ ॥
 विद्रुत्तमाय वक्राय विश्वग्रासाय नन्दिने ।
 अधर्मशत्रवे तापदुन्दुभीमथनाय च ॥ ३० ॥
 अजातशत्रवे तुभ्यं जगत्प्राणाय ते नमः ।
 नमो ब्रह्मशिरश्छत्रे पञ्चवक्त्राय खड्गिने ॥ ३१ ॥
 हरिकेशाय विभवे पञ्चवर्णाय वज्रिणे ।
 नमः पञ्चाक्षरायाथ गोवर्द्धनगताय च ॥ ३२ ॥
 प्रभवे जनबीजाय कालकूटविषादिने ।
 सिद्धेश्वराय सिद्धाय सहस्रवदनाय च ॥ ३३ ॥
 नमः सहस्रहस्ताय सहस्रनयनाय च ।
 सहस्रमूर्तये तुभ्यं विष्णवे जितशत्रवे ॥ ३४ ॥
 काशीनाथाय गोप्त्रे ते नमस्ते विश्वसान्निणे ।
 हेतवै सर्वबीजानां पालकाय नमो नमः ॥ ३५ ॥

जगत्संहारकाराय त्रिधावस्थाय ते नमः ।
 एकादशस्वरूपाय नमस्ते बहुभूर्तये ॥ ३६ ॥
 नरसिंहमहादर्पघातिने शरभाय च ।
 भस्माभ्यक्ताय तीर्थाय जाह्नवीजनकाय च ॥ ३७ ॥
 देवदानवदैत्यानां गुरवे ते नमो नमः ।
 दलिताञ्जनभासाय नमो वायुस्वरूपिणे ॥ ३८ ॥
 नमः स्वेच्छास्वरूपाय प्रसिद्धाय नमो नमः ।
 घृषभध्वजाय गोष्ठ्याय जगद्यन्त्रप्रवर्तिने ॥ ३९ ॥
 अनाथाय प्रजेशाय विष्णुगर्वहराय च ।
 हरिविधातृकलहनाशकाय नमो नमः ॥ ४० ॥
 गदाहस्ताय बटवे गगनाय नमो नमः ।
 कैवल्यफलदात्रे ते परमाय नमो नमः ॥ ४१ ॥
 ज्ञानगम्याय ज्ञानाय घण्टारवप्रियाय च ।
 पद्मासनाय पुष्ट्याय निर्वाणाय नमो नमः ॥ ४२ ॥
 अयोनये सदेहाय ह्युत्तमाय नमो नमः ।
 अन्तकालाधिपतये विशालाक्षाय ते नमः ॥ ४३ ॥
 कुबेरबन्धवे तुभ्यं सोमाय सुखिने नमः ।
 अमृतेशाय सौम्याय खेचराय च धन्विने ॥ ४४ ॥
 प्रियंवदाय दक्षाय वन्दिने विभवाय च ।
 गिरीशाय गिरित्राय गिरिशान्ताय ते नमः ॥ ४५ ॥

पारिजाताय बृहते पञ्चयज्ञाय ते नमः ।
 तरुणाय विशिष्टाय बालरूपधराय च ॥ ४६ ॥
 जीवितेशाय पुष्टाय पुष्टानां पतये नमः ।
 भवहेत्यै हिरण्याय कनिष्ठाय नमो नमः ॥ ४७ ॥
 मध्यमाय विधाने च शूराय सुभगाय च ।
 आदित्यतापनायाथ पुण्यश्लोकाय ते नमः ॥ ४८ ॥
 महाहृदाय ह्रस्वाय वामनाय नमो नमः ।
 नमस्तत्पुरुषायाथ चतुर्हस्ताय मायिने ॥ ४९ ॥
 नमो धूर्जटये तुभ्यं जगदीशाय ते नमः ।
 जगन्नाथाय महसे लीलाविग्रहधारिणे ॥ ५० ॥
 अभयाय नमस्तुभ्यममराय नमो नमः ।
 अताम्राय नमस्तुभ्यमक्षयाय नमो नमः ॥ ५१ ॥
 लोकाध्यक्ष नमस्तुभ्यमनादिनिधनाय च ।
 व्यक्तोत्तराय व्यक्ताय नमस्ते परमाणवे ॥ ५२ ॥
 लघवे स्थूलरूपाय नमः परशुधारिणे ।
 नमः खट्वाङ्ग हस्ताय नागहस्ताय ते नमः ॥ ५३ ॥
 वरदाभयहस्ताय घण्टाहस्ताय ते नमः ।
 घस्मराय नमस्तुभ्यमजिताय नमो नमः ॥ ५४ ॥
 अणिमादिगुणेशाय पञ्चब्रह्ममयाय च ।
 पुरातनाय शुद्धाय बलप्रमथनाय च ॥ ५५ ॥

पुण्योदयाय पद्माय विमुक्ताय नमो नमः ।
 उदाराय विचित्राय विचित्रगतये नमः ॥५६॥
 वाग्विशुद्धाय चित्तये निर्गुणाय नमो नमः ।
 परमेशाय शेषाय नमः परतराय च ॥५७॥
 महेन्द्राय सुशीलाय करवीरप्रियाय च ।
 महापराक्रमायाथ नमस्ते कालरूपिणे ॥५८॥
 विष्टरश्रवसे लोकचूडारत्नाय ते नमः ।
 सम्राजे कल्पवृक्षाय करुणाय नटाय च ॥५९॥
 अनर्घ्याय वरेण्याय वज्ररूपाय ते नमः ।
 परमज्योतिषे पद्मगर्भाय सलिलाय च ॥६०॥
 तत्त्वाधिकाय तत्त्वाय नमो दीर्घाय रङ्गिणे ।
 नमस्ते पाण्डुरङ्गाय घोराय ब्रह्मचारिणे ॥६१॥
 अणवे निष्कलायाथ सामगानप्रियाय च ।
 नमोऽक्षयाय क्षेत्राय नमस्ते पुण्यमूर्तये ॥६२॥
 कलाधराय पूज्याय पञ्चभूतात्मने नमः ।
 निर्वाणाय च तैथ्याय पापनाशकराय च ॥६३॥
 विश्वतरश्चक्षुषे कालयोगिनेऽनन्तरूपिणे ।
 सिद्धसाधकरूपाय नमो मेदिनिरूपिणे ॥६४॥
 अगण्याय प्रतापाय सुधाहस्ताय ते नमः ।
 श्रीवल्लभाय निधये स्थाणवे मधुराय च ॥६५॥

उपाधिरहितायाथ नमः सुकृतराशये ।
 नमो मुनीश्वरायाथ शिवानन्दाय ते नमः ॥६६॥
 रिपुघ्नाय नमस्तेजोराशयेऽनुत्तमाय च ।
 चतुर्भूर्तिवपुःस्थाय नमो बुद्धीन्द्रियात्मने ॥६७॥
 उपद्रवहरायाथ प्रियसन्दर्शनाय च ।
 भूतनाथाय भूताय वीतरागाय ते नमः ॥६८॥
 नैष्कर्म्याय निरूपाय षड्वक्त्राय विशुद्धये ।
 कूलेशाय भूतभृते भुवनेशाय ते नमः ॥६९॥
 हिरण्यबाहवे जीववरदाय नमो नमः ।
 आदिदेवाय भर्गाय चन्द्रसञ्जीवनाय च ॥७०॥
 हराय बहुरूपाय प्रसन्नाय नमो नमः ।
 आनन्दभरितायाथ कूटस्थाय नमो नमः ॥७१॥
 नमो मोक्षफलायाथ शाश्वताय विरागिणे ।
 यज्ञभोक्त्रे सुषेणाय दक्षयज्ञविधातिने ॥७२॥
 नमः सर्वात्मने तुभ्यं विश्वपालाय ते नमः ।
 विश्वगर्भाय गर्भाय वेदगर्भाय ते नमः ॥७३॥
 संसारार्णवमग्नानां दुःखसंसारहेतवे ।
 मुनिप्रियाय जीवाय मूलप्रकृतये नमः ॥७४॥
 समस्तबन्धवे तेजोमूर्तये ते नमो नमः ।
 आश्रमस्थापकायाथ वर्णिने सुन्दराय च ॥७५॥

मृगबाणार्पणायाथ शारदावल्लभाय च ।
 विचित्रमायिने तुभ्यमलङ्कारिणवे नमः ॥७६॥
 बहिर्मुखमहादर्पमथनाय नमो नमः ।
 नमोऽष्टमूर्तये तुभ्यं निष्कलङ्काय ते नमः ॥७७॥
 नमो हव्याय भोज्याय यज्ञनाथाय ते नमः ।
 नमो मध्याय मुख्याय वसिष्ठाय नमो नमः ॥७८॥
 अम्बिकापतये तुभ्यं महादन्ताय ते नमः ।
 सत्यप्रियाय सत्याय प्रियदृत्याय ते नमः ॥७९॥
 नित्यतृप्ताय वेदित्रे मृगहस्ताय ते नमः ।
 अर्द्धनारीश्वरायाथ कुठारयुतपाणये ॥८०॥
 वराभयप्रदात्रे ते बहुरूपाय ते नमः ।
 महार्थाय सुसत्त्वाय कीर्तिस्तम्भाय ते नमः ॥८१॥
 नमः कृतागमायाथ वेदान्तपठिताय च ।
 अश्रोत्राय श्रुतिमते बहुश्रुतितराय च ॥८२॥
 अघ्राणाय नमस्तुभ्यं गन्धावग्रहकारिणे ।
 पादहीनाय वोढाय सर्वत्रगतये नमः ॥८३॥
 अक्षाय जननेत्राय नमस्तुभ्यं चिदात्मने ।
 रसज्ञाय नमस्तुभ्यं रसनारहिताय च ॥८४॥
 अमूर्तायाथ मूर्ताय सदसस्पतये नमः ।
 जितेन्द्रियाय तथ्याय परंज्योतिःस्वरूपिणे ॥८५॥

नमस्ते सर्वमर्त्यानामादिकर्त्रे दयालवे ।
 सर्गस्थितिविनाशानां कर्त्रे ते प्रेरकाय च ॥८६॥
 नमोऽन्तर्यामिणे सर्वहृदिस्थाय नमो नमः ।
 चक्रभ्रमणकर्त्रे ते पुराणाय नमो नमः ॥८७॥
 वामदक्षिणपार्श्वाय लोकेशहरिशालिने ।
 नमः सकलकल्याणदायिने प्रसवाय च ॥८८॥
 स्वभावोदारधीराय सूत्रकाराय ते नमः ।
 विषयार्णवमग्नानां समुद्धरणसेतवे ॥८९॥
 अस्नेहस्नेहरूपाय वार्त्तातिक्रान्तवर्तिने ।
 यत्र सर्वं यतः सर्वं सर्वं यत्र नमो नमः ॥९०॥
 नमो महार्णवायाथ भास्कराय नमो नमः ।
 भक्तिगम्याय भक्तानां सुलभाय नमो नमः ॥९१॥
 दुष्प्रधर्षाय दुष्टानां विज्ञेयाय विवेकिनाम् ।
 अलौकिकाय लोकाय ह्यलोकाय नमो नमः ॥९२॥
 पूरयित्रे विशेषाय कुशलाय शुभाय च ।
 नमः कर्पूरगौराय सर्पहाराय ते नमः ॥९३॥
 तमः संसारपाराय कमनीयाय ते नमः ।
 वह्निदर्पविघाताय वायुदर्पविघातिने ॥९४॥
 जरातिगाय वीर्याय वेद्याय व्यापिने नमः ।
 सूर्यकोटिप्रकाशाय निष्क्रियाय नमो नमः ॥९५॥

चन्द्रकोटिसुशीताय कपिलाय नमो नमः ।
 नमो गूढस्वरूपाय निश्चलाय पराय च ॥६६॥
 नमः सत्यप्रतिज्ञाय नमस्ते सुसमाधये ।
 एकरूपाय शून्याय विश्वनाभिहृदाय च ॥६७॥
 पूर्वोत्तमाय लोकाय प्राणाय सुहृदे नमः ।
 नमः परायणायाथ चिन्मात्राय नमो नमः ॥६८॥
 ध्यानगम्याय ध्येयाय ध्यानरूपाय ते नमः ।
 नमस्ते शाश्वतैश्वर्यविभवाय नमो नमः ॥६९॥
 नमः प्राणेश्वरायाथ सर्वशक्तिधराय च ।
 धर्माधाराय धन्याय पुष्कलाय नमो नमः ॥१००॥
 प्रतिष्ठायै धर्मगोप्त्रो निधनायाग्रजाय च ।
 योगेश्वराय योगाय योगगम्याय ते नमः ॥१०१॥
 महेन्द्रोपेन्द्रचन्द्रार्कनमिताय नमो नमः ।
 महर्षिवन्दितायाथ प्रकाशाय सुधर्मिणे ॥१०२॥
 नमो हिरण्यगर्भाय नमो हिरण्ययाय च ।
 जगद्बीजाय हाराय सेव्याय क्रतवे नमः ॥१०३॥
 आधिपत्याय कामाय स्वराय यशसे नमः ।
 नमः प्रचेतसे ब्रह्ममयाय सकलाय च ॥१०४॥
 नमस्ते रुक्मवर्णाय नमस्ते ब्रह्मयोनये ।
 योगात्मनेऽचिन्तिताय दिव्यनृत्याय ते नमः ॥१०५॥

जगतामेकनाथाय मायाबीजाय ते नमः ।

सर्वहृत्सन्निविष्टाय ब्रह्मचक्रभ्रमाय च ॥१०६॥

ब्रह्मानन्दाय भवते ब्रह्मण्याय नमो नमः ।

भूमिभारातिसंहर्त्रे भवसारथ्ये नमः ॥१०७॥

हिरण्यगर्भपुत्राणां प्राणसंरक्षणाय च ।

दुर्वाससे षड्विकाररहिताय नमो नमः ॥१०८॥

नमो देहार्द्धकान्ताय षडूर्मिरहिताय च ।

प्रकृत्यै भवनाशाय ताम्राय परमेष्ठिने ॥१०९॥

अनन्तकोटिब्रह्माण्डनायकाय नमो नमः ।

एकाकिने निर्मलाय द्रविणाय दमाय च ॥११०॥

नमस्त्रिलोचनायाथ शिपिविष्टाय बन्धवे ।

त्रिविष्टपेश्वरायाथ नमो व्याघ्रेश्वराय च ॥१११॥

विश्वेश्वराय दात्रे ते नमश्चण्डेश्वराय च ।

व्यासेश्वराय बुधिने कण्डुकेशाय ते नमः ॥११२॥

नमो योगेश्वरायाथ दिवौदासेश्वराय च ।

नागेश्वराय न्यायाय न्यायनिर्वाहकाय च ॥११३॥

शरण्याय सुपात्राय कालचक्रप्रवर्तिने ।

विचक्षणाय दंष्ट्राय श्वंताश्वाय नमो नमः ॥११४॥

नीलजीमूतदेहाय परात्मज्योतिषे नमः ।

शरणागतपालाय महाबलपराय च ॥११५॥

सर्वपापहरायाथ महानादाय ते नमः ।
 कृष्णस्य जयदात्रे ते बिल्वकेशाय ते नमः ॥११६॥
 दिव्यभोगाय दण्डाय कोविदाय नमो नमः ।
 कामपालाय चित्राय विचित्राय नमो नमः ॥११७॥
 नमो मातामहायाथ नमस्ते मातरिश्वने ।
 निःसङ्गाय सुनेत्राय विघ्नेशाय जयाय च ॥११८॥
 व्याजसंमर्दनायाथ मध्यस्थाय नमो नमः ।
 अंगुष्ठशिरसा लङ्कानाथदर्पहराय च ॥११९॥
 व्याघ्रपूरनिवासाय नमः सर्वेश्वराय च ।
 नमः पराचरेशाय जगत्स्थावरमूर्तये ॥१२०॥
 नमोऽप्यणुप्रमेयाय शार्ङ्गिणे विष्णुमूर्तये ।
 नारायणाय वामाय सुदीप्ताय नमो नमः ॥१२१॥
 नमो ब्रह्माण्डमालाय गोधराय वरूथिने ।
 घण्टानादाय सूत्राय नमः पातालवासिने ॥१२२॥
 नमस्ताराधिनाथाय वागीशाय नमो नमः ।
 सदाचाराय गौराय पुराणपुरुषाय च ॥१२३॥
 संसारमोचकायाथ वर्णिने लिङ्गरूपिणे ।
 सच्चिदानन्दरूपाय पापराशिहराय च ॥१२४॥
 अतर्क्याय प्रमेयाय प्रमाणाय नमो नमः ।
 कलिग्रासाय भक्तानां मुक्तिमुक्तिप्रदायिने ॥१२५॥

गजारथे विदेहाय त्रिलिङ्गरहिताय च ।
 अचिन्त्यशक्तयेऽलङ्घ्यशासनायाच्युताय च ॥१२६॥
 नमो राजाधिराजाय चैतन्यविभवाय च ।
 नमः शुद्धात्मने ब्रह्मज्योतिषे स्वस्तिदाय च ॥१२७॥
 मयोभवे च दुर्ज्ञाय समर्थाय च यज्वने ।
 चक्रेश्वराय रुचये नमो नक्षत्रमालिने ॥१२८॥
 अनर्थनाशकायाथ भस्मलेपकराय च ।
 सदानन्दाय विदुषे सुगुणाय विरोधिने ॥१२९॥
 दुर्गमाय शुभाङ्गाय मृगव्याधाय ते नमः ।
 प्रियाय धर्मधास्ने ते प्रयोगाय विभागिने ॥१३०॥
 आद्यायामृतपानाय सोमपाय तपस्विने ।
 नमो विचित्रवेषाय पुष्टिसंवर्द्धनाय च ॥१३१॥
 चिरन्तनाय धनुषे स्थविराय ध्रुवाय च ।
 नियमायाग्रगण्याय व्योमातीताय ते नमः ॥१३२॥
 संवत्सराय लोप्याय स्थानदाय स्थविष्णवे ।
 व्यवसायाफलान्ताय महाकर्त्रे प्रियाय च ॥१३३॥
 गुणत्रयस्वरूपाय नमः सिद्धिस्वरूपिणे ।
 नमो नमः स्वरूपाय स्वेच्छाय पुरुषाय च ॥१३४॥
 कालान्तराय वेदाय नमो ब्रह्माण्डरूपिणे ।
 अनित्यनित्यरूपाय तदन्तर्वर्तिने नमः ॥१३५॥

नमस्तीर्थाय कुल्याय पुण्याय पटवे नमः ।
 पञ्चतन्मात्ररूपाय पञ्चकर्मेन्द्रियात्मने ।
 विशृङ्खलाय तूर्णाय नमस्ते विषयात्मने ॥१३६॥
 अनवद्याय शास्त्राय स्वतन्त्रायामृताय च ।
 नमः प्रौढाय प्राज्ञाय योगारूढाय ते नमः ॥१३७॥
 मन्त्रज्ञाय प्रभावाय प्रदीपविमलाय च ।
 विश्वावासाय यज्ञाय वेदनिःश्वसिताय च ॥१३८॥
 यज्ञाङ्गाय सुवीराय नागचूडाय ते नमः ।
 व्याघ्राय बाणहस्ताय स्कन्धाय पक्षिणे नमः ॥१३९॥
 क्षेत्रज्ञाय रहस्याय स्वास्थाय च वरीयसे ।
 गहनाय विरामाय सिद्धान्ताय नमो नमः ॥१४०॥
 महीधराय होत्रे ते वटवृक्षाय ते नमः ।
 ज्ञानदीपाय दुर्गाय सिद्धान्तनिश्चयाय च ।
 श्रीमते मुक्तिबीजाय कुशलाय चित्तासिने ॥१४१॥
 प्रेरकाय विशोकाय हविर्द्धानाय ते नमः ।
 गम्भीराय सहायाय भोजनाय सुभोगिने ॥१४२॥
 महायज्ञाय तीक्ष्णाय नमस्ते भूतचारिणे ।
 नमः प्रतिष्ठिताय महोत्साहाय ते नमः ॥१४३॥
 परमार्थाय शिशवे प्रांशवे च कपालिने ।
 सहजाय गृहस्थाय सन्धानाथाय जिष्णवे ॥१४४॥

षड्भिः संपूजितायाथ विदलासुरघातिने ।
 जनानन्दाय योग्याय कामेशाय किरीटिने ॥१४५॥
 अमोघविक्रमायाथ नग्नाय दलघातिने ।
 संग्रामाय नरेशाय शुचिहास्याय ते नमः ॥
 भूतिप्रियाय भूम्ने ते श्येनाय मधुराय च ॥१४६॥
 मनुष्यवाह्यगतये कृतज्ञाय शिखण्डिने ।
 निर्लेपाय जटाद्रीय महाकालाय भीरवे ॥१४७॥
 नमो विरूपरूपाय शक्तिगम्याय ते नमः ।
 नमः सर्वाय सदसत्पराय सुव्रताय च ॥१४८॥
 नमो भक्तिप्रियायाथ श्वेतरक्षापराय च ।
 सुकुमारमहापापहराय रथिने नमः ॥१४९॥
 नमस्ते धर्मराजाय धनाध्यक्षाय सिद्धये ।
 महाभूताय कल्पाय कल्पनारहिताय च ॥१५०॥
 ख्याताय जितविश्वाय गोकर्णाय सुचारवे ।
 श्रोत्रियाय वदान्याय दुर्बलाय कुटुम्बिने ॥१५१॥
 विरजाय सुगन्धाय नमो विश्वम्भराय च ।
 भवातीताय षष्ठाय नमस्ते सामगाय च ॥१५२॥
 अद्वैताय द्वितीयाय कल्पराजाय भोगिने ।
 चिन्माय नमः शुक्लज्योतिषे क्षेत्रगाय च ॥१५३॥

सर्वभोग समृद्धाय खाम्बराय नमो नमः ।
 नमस्ते स्वप्रकाशाय स्वच्छन्दाय सुतन्त्रवे ॥१५४॥
 सर्वज्ञमूर्तये तुभ्यं हिरण्यरेतसे नमः ।
 शारदाय सुशीलाय कौशिकाय धनाय च ॥१५५॥
 अभिरामाय तत्त्वाय व्यालकल्पाय ते नमः ।
 अरिष्टमथनायाथ सुप्रतीकाय ते नमः ॥१५६॥
 आशवे ब्रह्मगर्भाय वरुणायेन्द्रये नमः ।
 नमः कालाग्निरुद्राय श्यामाय सुजनाय च ॥१५७॥
 अहिर्बुध्न्यायाजराय गुह्येशाय सुशान्तये ।
 नमः समयनाथाय सोमपाय गुहाय च ॥१५८॥
 निर्लेध्याय नमस्तुभ्यं छन्दसाराय दंष्ट्रिणे ।
 ज्योतिर्लिङ्गाय मित्राय जगत्सुहितकारिणे ॥१५९॥
 नमः कारुण्यनिधये श्लोकाय जयशालिने ।
 ज्ञानोदराय बीजाय जनविश्रमहेतवे ॥१६०॥
 अवधूताय शिष्टाय छन्दसां प्रभवे नमः ।
 नमः फेण्याय गुह्याय सर्वबन्धविमोचिने ॥१६१॥
 उदारेकीर्तये शश्वत्प्रसन्नवदनाय च ।
 वसवे वेदकाराय नमो आजिष्णुविष्णवे ॥१६२॥
 चक्रिणे देवदेवाय गदाहस्ताय पुत्रिणे ।
 नमस्ते पारिजाताय गणाधिपतये नमः ॥१६३॥

सर्वशाखाधिपतये प्रजनेशाय ते नमः ।
 सूक्ष्मप्रमाणभूताय सुरपार्श्वगताय च ॥१६४॥
 अशरीराय शुक्राय सर्वान्तर्यामिणे नमः ।
 सुकेशाय सुपुष्पाय श्रुतये पुष्पमालिने ॥१६५॥
 मुनिध्येयाय मुनये बीजस्थाय मरीचये ।
 चासुण्डाजनकायाय नमस्ते कृत्तिवाससे ॥१६६॥
 व्योमकेशाय योग्याय धर्मपीठाय ते नमः ।
 महावीर्याय दीप्ताय बुद्धाय शनये नमः ॥१६७॥
 शिष्टेष्टाय भगवते केतवे करुणाय च ।
 कारणाय भगवते बाणदर्पहराय च ॥१६८॥
 अतीन्द्रियाय रम्याय ज्ञानानन्दकराय च ।
 सदाशिवाय धौम्याय चिन्त्याय चन्द्रमौलिने ॥१६९॥
 नमस्ते जातुकर्णाय सूर्याध्यक्षाय ते नमः ।
 ज्योतिषे कुण्डलीशाय वरदायाचलाय च ॥१७०॥
 वसन्ताय सुरभये जयारिमथनाय च ।
 प्रेतपुरञ्जयायाय पृषदश्वाय ते नमः ॥१७१॥
 रोचिष्णवे सुरजिते श्वेतपीताय ते नमः ।
 नमस्ते चञ्चरीकाय तमिस्रमथनाय च ॥१७२॥
 प्रमाथिने निदाघाय चित्रगर्भाय ते नमः ।
 शिवालयाय स्तुत्याय तीर्थदेवाय ते नमः ॥१७३॥

निरवद्याय दानाय विचित्रशक्तये नमः ।
 नमस्तुल्याय महसे वितानपतये नमः ॥१७४॥
 अहङ्कारस्वरूपाय मेधाधिपतये नमः ।
 विक्रमाय स्वतन्त्राय स्वतन्त्रगतये नमः ॥१७५॥
 अपाराय तत्त्वविदे क्षयद्वीराय ते नमः ।
 पञ्चास्याय वदान्याय विश्वप्राणेश्वराय च ॥१७६॥
 अगोचराय सूक्ष्माय ज्ञेयाय वडवाग्नये ।
 फेण्याय पद्महस्ताय नमस्ते जमदग्नये ॥१७७॥
 अनावृताय मुक्ताय मातृकापतये नमः ।
 नमस्ते बीजकोशाय तीव्रानन्दाय मुक्तये ॥१७८॥
 नमस्ते विश्वदेवाय शान्तरागाय ते नमः ।
 विलोचनाय तोयाय हेमगर्भाय ते नमः ॥१७९॥
 अनाद्यन्ताय चण्डाय मनोनाथाय ते नमः ।
 ज्ञानस्कन्धाय तुष्टाय कपिलाय महर्षये ॥१८०॥
 नमस्त्रिकाग्निकालाय देवसिंहाय ते नमः ।
 नमस्ते मणिपूराय चतुर्वेदाय ते नमः ॥१८१॥
 स्वभावाय सुवासाय ह्यनन्तरङ्गाय ते नमः ।
 नमस्ते शिवधर्माय महाधर्माय ते नमः ॥१८२॥
 प्रसन्नाय नमस्तुभ्यं सर्वान्तज्योतिषे नमः ।
 स्वयम्भुवे कुलेशाय यक्षराक्षसमन्महे ॥१८३॥

श्रीमहादेव उवाच—

जपन्तु सततं देवा नाम्नां दशशतीमिमाम् ।
मम चातिप्रियकरिं महामोक्षप्रदायिनीम् ॥ १८४ ॥
संग्रामे जयदार्त्रीं च सर्वसिद्धिमयीं शुभाम् ।
यः पठेच्छृणुयाद्वाऽपि सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १८५ ॥
पुत्रकामो लभेत्पुत्रं राज्यकामस्तु राज्यताम् ।
प्राप्नुयात्परया भक्त्या धनधान्यादिकं बहु ॥ १८६ ॥
शिवालये नदीतीरेऽश्वत्थमूले विशेषतः ।
प्रजपेत्सिद्धिदां देवाः शुचौ देशे शमीतले ॥ १८७ ॥
धनकामस्तु जुहुयाद्घृताक्तैर्विल्वपत्रकैः ।
मोक्षकामस्तु गव्येन घृतेन प्रतिनामतः ॥ १८८ ॥
पुत्रकामस्तु जुहुयात् तिलाज्येन तथाऽन्धसा ।
आयुःकामस्तु जुहुयादाज्येन मधुना तथा ॥ १८९ ॥
मत्समीपे प्रदोषे च स्पृष्ट्वा भक्त्या जपत्यथ ।
जीवन्सरूपतां प्रेत्य सायुज्यं समवाप्नुयात् ॥ १९० ॥
कालोऽपि जनशास्ता हि मम भक्तं न लुम्पति ।
अहं स्वामी सुरास्तस्य नेष्यामि गतकल्मषम् ॥ १९१ ॥
त्रिसन्ध्यासु जपेद्भक्त्या वत्सरं नियमान्वितः ।
मच्चित्तो मन्मना भूत्वा सर्वरोगैः प्रमुच्यते ॥ १९२ ॥
रुद्रपाठेन यत्पुण्यं यत्पुण्यं वेदपाठतः ।
तत्सर्वं प्राप्यते पुंभिरेकाग्रमनसाऽमराः ॥ १९३ ॥

अश्वमेधसहस्रस्य यत्फलं लभते नरः ।
 कर्पिलाशतदानस्य तत्फलं पठनाद्भवेत् ॥ १९४ ॥
 कन्याकोटिप्रदानस्य यत्फलं लभते नरः ।
 तत्फलं लभते सम्यङ्नाम्नां दशशतीजपात् ॥ १९५ ॥
 यः शृणोति महाविद्यां श्रावयेद्वाऽपि भक्तिः ।
 सोऽपि मुक्तिमवाप्नोति यत्र गत्वा न शोचति ॥ १९६ ॥
 यक्षराक्षसवेतालग्रहकुष्माण्डमैरवाः ।
 पठनादस्य नश्यन्ति जीवेच्च शरदां शतम् ॥ १९७ ॥
 ब्रह्महत्यादिपापानां नाशः स्याच्छ्रवणेन च ।
 किं पुनः पठनादस्य मुक्तिः स्यादनपायिनी ॥ १९८ ॥
 इत्युक्त्वा स महादेवो भगवान् परमेश्वरः ।
 पुनरप्याह भगवान्कृपया पर्या युतः ॥ १९९ ॥
 दीयतामात्मभक्तेभ्यो यदुक्तं भवघातकम् ।
 इत्युक्त्वान्तर्दधे देवः परमानन्दरूपवान् ॥ २०० ॥

श्रीकृष्ण उवाच—

एतदेव पुरा रामो लब्धवान्कुम्भसंभवात् ॥
 अरण्ये दण्डकाख्ये तु प्रजजाप रघूद्वहः ॥ १ ॥
 नित्यं त्रिषवणस्नायी त्रिसन्ध्यं संस्मरञ्छिवम् ॥
 तदासौ देवदेवोऽपि प्रत्यक्षं प्राह राघवम् ॥ २ ॥
 इदं पाशुपतं दिव्यं प्रगृहाण रघूद्वह ॥
 एतदासाद्य पौलस्त्यं जहि मा शोकमर्हसि ॥ ३ ॥

तदाप्रभृति भो देवाः प्रजपामि सुभक्तितः ॥
गृह्णन्तु परया भक्त्या भवन्तः सर्व एव हि ॥ ४ ॥

श्रीवेदव्यास उवाच—

ततस्ते ऋषयः सर्वे जगद्गुमुनिपुङ्गवाः ॥
सहस्रनामसद्विधां भक्तियुक्तेन चेतसा ॥ ५ ॥
एतद्वः कथितं सर्वं हितार्थं मुनिसत्तमाः ॥
गृह्णन्तु मम वाक्येन मुक्तिं प्राप्स्यथ निश्चितम् ॥ ६ ॥
भवद्भिरात्मशिष्येभ्यो दीयतामिदमादरात् ॥
नाम्नां सहस्रमेतद्वि लिखितं यन्निकेतने ॥ ७ ॥
अविमुक्तं तु तद्देहं तत्र तिष्ठति शङ्करः ॥
अनेनमन्त्रितं भस्म दुष्टदुःखविघातकम् ॥ ८ ॥
पिशाचस्य विनाशाय जप्तव्यमिदमुत्तमम् ॥
नाम्नां तेन सहस्रेण समं किञ्चिन्न विद्यते ॥ २०६ ॥

इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरखण्डे शङ्करसंहितायां
श्रीकृष्णमार्कण्डेयसंवादे वेदसाराख्यं परमदिव्यं
शिवसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम्

शिव-भजन

(१)

जपो शिव नाम को प्यारे वृथा क्यों जन्म खोते हो ।
 समय को खोय कर खाली गये अवसर को रोते हो ॥
 करी है शंभु ने दाया हुई नर-देह जो तुमको ।
 भला क्यों पाय कर पारस नहीं तुम हेम होते हो ॥
 मुनासिब है तुम्हें यह देह धर के ईश को भजना ।
 मगर हर हर ए भव हर में बैल से तुम तो जोते हो ॥
 नहीं कुछ काम आवेगा किया पछताव पीछे का ।
 यकीनी बात यह मेरी जिसे तुम फिर भी टोते हो ।
 शरण तुम 'चन्द्रशेखर' के वचन तन मन से हो जाओ ।
 न खाया चाहते संसार-सागर के जो गोते हो ॥

(२)

आप हैं दुनिया में हम हर-सुयश गाने के लिए ।
 हर समर्पण कर्म कर बंधन कटाने के लिए ॥
 जो सुकृत की राशि दुर्लभ देव नर काया मिली ।
 हर-शरण होकर उसे सार्थक कराने के लिए ॥
 काम क्रोधादिक पतंगों को क्षणक में, 'आग' सी ।
 भावना हर की भभकती में जलाने के लिए ॥
 पुत्र धन सुख स्वर्ग की तरु वासना सह शाख को ।
 हर-मेहर हथियार ले जड़ से मिटाने के लिए ॥
 'चन्द्रशेखर' ज्ञान योग विराग सब का सार जो ।
 हर की हमराही में रह हर के कहाने के लिए ॥

(शैव-प्रमोद से)

भक्ति-ग्रन्थमाला की अत्युपयोगी पुस्तकें

शिव-भक्तमाल (सचित्र)	२)
शिव-भक्तमाल पूर्वार्द्ध सादा	॥)
शिव-भक्तमाल उत्तरार्द्ध	॥)
द्वादशज्योतिर्लिङ्ग	७॥
काशीमोक्षनिर्णय (सटीक)	१७
शिव-पूजा-विधान	७
शैव-प्रमोद	७
शिवाशिवललितावली	॥७
ओङ्कार और शिवलिङ्ग	॥७
शिव-महिम्नस्तोत्र (पदच्छेद अन्वय सहित)	७
शिव-महिम्न, शिव-कवच, शिव-सहस्रनाम (एक साथ)	॥७
शिव-कवच (भाषा टीका)	७॥
शिव-सहस्रनाम	७
श्रीसदाशिव-सुधा (पूर्वार्ध)	॥७
भजन-सुधा	७

पता—

गौरीशङ्कर गनेड़ीवाला,
छपरा (सारन) ।

